

Dosarul nr. 3ra-1124/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Grigore Traciuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Moldovahidromaș” cu privire la stabilirea activității în condiții nocive, anularea actelor administrative, obligarea stabilirii pensiei, încasarea pensiei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 19 februarie 2016, Grigore Traciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Moldovahidromaș” cu privire la stabilirea activității în condiții nocive, anularea actelor administrative, obligarea stabilirii pensiei, încasarea pensiei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia nr. 73 din 21 iulie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana i s-a refuzat în stabilirea pensiei pentru limita de vârstă din motiv că, conform actelor prezentate nu a fost confirmat stagiul de muncă de 10 ani în condiții foarte nocive.

Din conținutul deciziei sus enunțate rezultă că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana i-a stabilit perioada de muncă în condiții nocive, după cum urmează: 15 aprilie 1988 – 31 mai 1994 și 1 ianuarie 1995 – 31 iulie 1995.

Reclamantul a explicat că, nefiind de acord cu decizia dată a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere, prin care a solicitat anularea acesteia. Însă, prin răspunsul nr. 1877/15 din 18 ianuarie 2016 cererea sa a fost respinsă, deoarece nu a fost confirmat stagiul de muncă de 10 ani în condiții foarte nocive.

Grigore Traciuc a specificat că nu este de acord cu decizia nr. 73 din 21 iulie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana și cu răspunsul nr. 1877/15 din 18 ianuarie 2016 a Casei Națională de Asigurări Sociale, le consideră ilegale și neîntemeiate, contrare prevederilor legale.

A mai adăugat că, în baza ordinului nr. 61-k din 15 aprilie 1988 a Societății pe Acțiuni „Moldovahidromaș” și a copiei carnetului de muncă seria MT-I nr. 0047343 a fost angajat din 1 ianuarie 1981 ca să lucreze cu șmirghel și manual cu ciocane, dălți și scule pneumatice.

În opinia reclamantului, perioada de muncă în condiții nocive care urma a fi luată în considerare de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana și Casa Națională de Asigurări Sociale la examinarea cererii cu privire la stabilirea pensiei, este cuprinsă între 1 ianuarie 1981 – 31 mai 1994 și 1 ianuarie 1995 – 31 iulie 1995. Iar, perioada respectivă de muncă în condiții nocive este mai mare decât termenul de 10 ani necesar pentru stabilirea pensiei conform art. 41 alin. (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A mai afirmat că prin actele administrative contestate i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, care este apreciat în mărime de 5 000 de lei.

Reclamantul a solicitat stabilirea activității în condiții nocive, în calitate de debavurator, în perioada 1 ianuarie 1981 – 11 mai 1994 și 1 ianuarie 1995 – 31 iulie 1995, anularea deciziei nr. 73 din 21 iulie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana și a răspunsului nr. 1877/15 din 18 ianuarie 2016 a Casei Națională de Asigurări Sociale, obligarea stabilirii pensiei și încasarea pensiei începând cu data de 24 aprilie 2013 conform vârstei de 54 ani, în condiții nocive și repararea prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei.

Iar, în urma concretizării cerințelor din acțiune Grigore Traciuc a solicitat stabilirea activității în condiții nocive, în calitate de debavurator, în perioada 1 ianuarie 1981 – 11 octombrie 1990, anularea deciziei nr. 73 din 21 iulie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana și a răspunsului nr. 1877/15 din 18 ianuarie 2016 a Casei Națională de Asigurări Sociale, obligarea stabilirii pensiei și încasarea pensiei începând cu data de 24 aprilie 2013 conform vârstei de 54 ani, în condiții nocive și repararea prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Grigore Traciuc. A fost recunoscut că în perioada 1 ianuarie 1981 – 14 aprilie 1988 Grigore Traciuc a activat în condiții foarte nocive, deținând funcția de debavurator care lucrează cu șmirghel și manual cu ciocane dălți și scule pneumatice în cadrul Societății pe Acțiuni „Moldovahidromaș”. A fost anulat răspunsul nr. 1877/15 din 18 ianuarie 2016 a Casei Națională de Asigurări Sociale și decizia nr. 73 din 21 iulie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana. S-a obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească lui Grigore Traciuc pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase, în conformitate cu dispozițiile art. 41 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, în redacția în vigoare la data depunerii cererii de pensionare, începând cu data de 12 iunie 2015. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să îi achite lui Grigore Traciuc pensia pentru limita de vârstă, începând cu data de 12 iunie 2015. A fost încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Grigore Traciuc prejudiciul moral în mărime de 1 000 de lei. În rest pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, la examinarea actelor prezentate de Grigore Traciuc, organul investit prin lege cu competența de stabilire, calculare și achitare a pensiei, a omis să analizeze conținutul ordinului Societății pe Acțiuni „Moldovahidromaș” nr. 61-K din 15 aprilie 1988 „cu privire la schimbarea funcției”, care nu a fost contestat de nimeni, fiind în vigoare și producând efecte juridice, prin care Grigore Traciuc a fost considerat transferat în funcția de debavurator care lucrează cu șmirghel și manual cu ciocane, dălți și scule pneumatice, începând cu 1 ianuarie 1981.

Instanțele de judecată au conchis că, Grigore Traciuc a activat în condiții foarte nocive în cadrul Societății pe Acțiuni „Moldovahidromaș” în perioada 1 ianuarie 1981 – 14 aprilie 1988, fiind întemeiată cerința pentru perioada 15 aprilie 1988 – 11 octombrie 1990, or, prin actele administrative contestate, autoritatea pârâtă a recunoscut că perioadele respective din activitatea reclamantului urmează a fi apreciate ca stagiul special în condiții de muncă foarte nocive sau foarte grele.

Instanțele au considerat actele administrative contestate ca fiind neîntemeiate, deoarece la data depunerii cererii de stabilire, calculare și achitare a pensiei, adică la 12 iunie 2015 Grigore Traciuc deținea stagiul special necesar la lucrări foarte nocive și foarte grele de 10 ani, adică întrunea condițiile stabilite de art. 41 alin. (3) din Legea nr. 156/1998 (în vigoare la data depunerii cererii).

La data de 4 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, fiind completat la 21 august 2019 prin recursul motivat împotriva deciziei din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, consideră decizia instanței de apel neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanțele de judecată ca fiind stabilite.

Instanțele ierarhic inferioare la examinarea pricinii au omis să aplice prevederile Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 3 mai 2000, în speță pct. 15, 16, 17

În opinia recurentei, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri ilegale și neîntemeiate de admitere a acțiunii, fiind încălcat în mot direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că decizia contestată a fost emisă la data de 26 iunie 2019.

La 4 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu